

Bediencentrale Den Haag

voorlopig ontwerp

studiosK

juni 2019

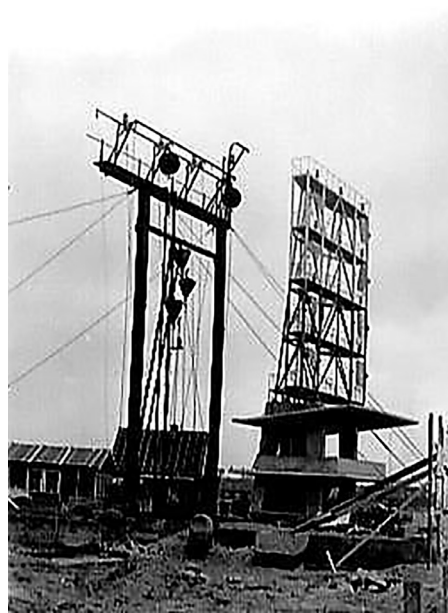

studiosK

inhoud

1. Inleiding	5
Algemeen	5
Huidige bediencentrale	7
2. Locatie	8
Scheveningse Haven en Noordelijk Havenhoofd	8
Materiaalgebruik in zeeklimaat	10
Ruimtelijke randvoorwaarden	11
Stedenbouwkundige opzet	12
3. Architectuur	16
Ontwerp	16
Materialisatie	20
Werkplekken bedienzaal	22
Visualisaties	23
4. Duurzaamheid en energie	28
Colofon	30

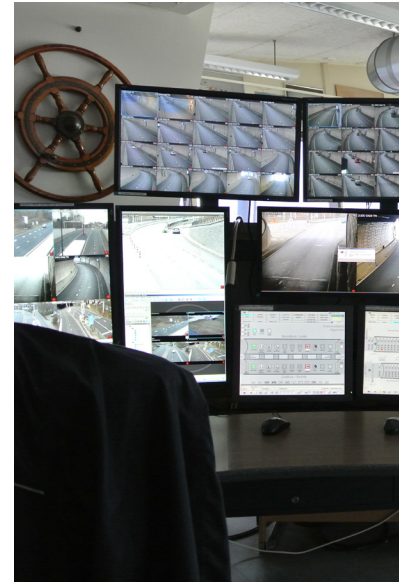
1. Inleiding

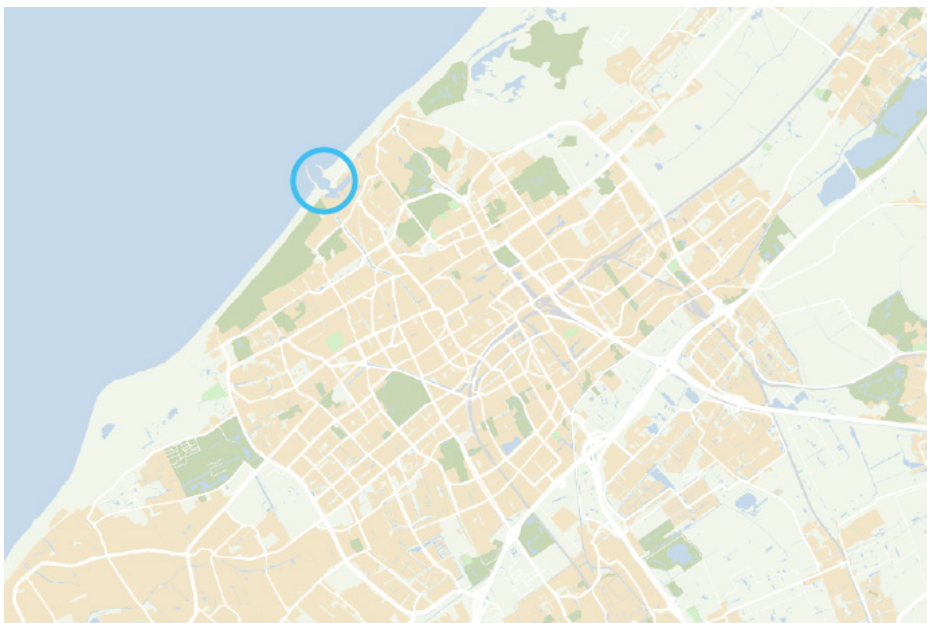
Algemeen

Op het Adriaan Maasplein (Noordelijk Havenhoofd Scheveningen) gaat een nieuwe bediencentrale voor gemeente Den Haag gebouwd worden. De huidige bediencentrale dateert uit 1953 en is oorspronkelijk alleen gebouwd voor de begeleiding van zeevaart. Rond 2008 is in de bestaande bediencentrale ook de bediening van bruggen en tunnels ondergebracht. Het bestaande gebouw zal worden gesloopt en worden vervangen door een nieuwe bediencentrale.

De nieuwe bediencentrale voldoet aan de laatste criteria ten aanzien van duurzaamheid. Bij het ontwerp van de nieuwe bediencentrale zijn de eindgebruikers betrokken geweest om tot de meest doelmatige oplossing te komen. Het ontwerp is in de loop van de tijd steeds verder ontwikkeld en ingezet om de eisen en wensen op te halen. Andersom is het ontwerp aangepast aan de nieuwe eisen en wensen. Er zijn workshops geweest met onder andere gebruikers, overleggen met de diverse afdelingen van de gemeente, het waterschap en Rijkswaterstaat.

Daarbij is er rekening gehouden met het beeldkwaliteitsplan van het Noordelijk havenhoofd. Door meerdere overlegmomenten met het kwaliteitsteam van Gemeente Den Haag is dit ontwerp door hen gedragen. Deze rapportage geeft het uiteindelijke resultaat van het voorlopig ontwerp weer.

Huidige bediencentrale

De bediencentrale bevindt zich, tussen Den Haag en de Noordzee, op het noordelijk havenhoofd aan de voorhaven van Scheveningen. Het gebied heeft een bijzonder karakter aangezien het op de scheidingslijn ligt van het recreatieve karakter van de boulevard en het industriële karakter van de vissershaven. In het gebied worden grote evenementen gehouden. Zo eindigde bijvoorbeeld in 2018 de Volvo Ocean Race op Scheveningen.

De bestaande bediencentrale is in de loop der jaren uitgegroeid tot een samenvoeging van losse onderdelen met een hek eromheen. Onder de bedienzaal is een pui geplaatst om een ruimte te vormen voor het Palmhuis (oud-vissers). Naast de bediencentrale staan een radartoren en uitbreidingen om techniek in te kunnen huisvesten.

2. Locatie

Scheveningse Haven en Noordelijk Havenhoofd

Het gebied rondom de nieuwe bediencentrale is volop in beweging. De gehele omgeving zal de komende jaren worden getransformeerd. Het hotel, dat naast de bediencentrale komt te staan is inmiddels in aanbouw. Ook de openbare ruimte zal de nodige transformatie ondergaan. In de hierna volgende tekeningen en visualisaties zijn voorstellen voor de openbare ruimte te zien welke nog in ontwikkeling zijn.

In het beeldkwaliteitsplan Noordelijk Havenhoofd van juni 2016 wordt beschreven dat kust- én havensfeer de leidende begrippen zijn bij de nieuwe ontwikkeling in Scheveningen Haven. De nieuwe ontwikkelingen sluiten aan op het havenkarakter en benutten optimaal de maritieme en recreatieve ligging. Door de inzet van ontwikkelingen in Scheveningen Haven wordt het gebied echt onderdeel van de Scheveningse kuststrook. Een goede aansluiting op de boulevardzone is daarvoor cruciaal.

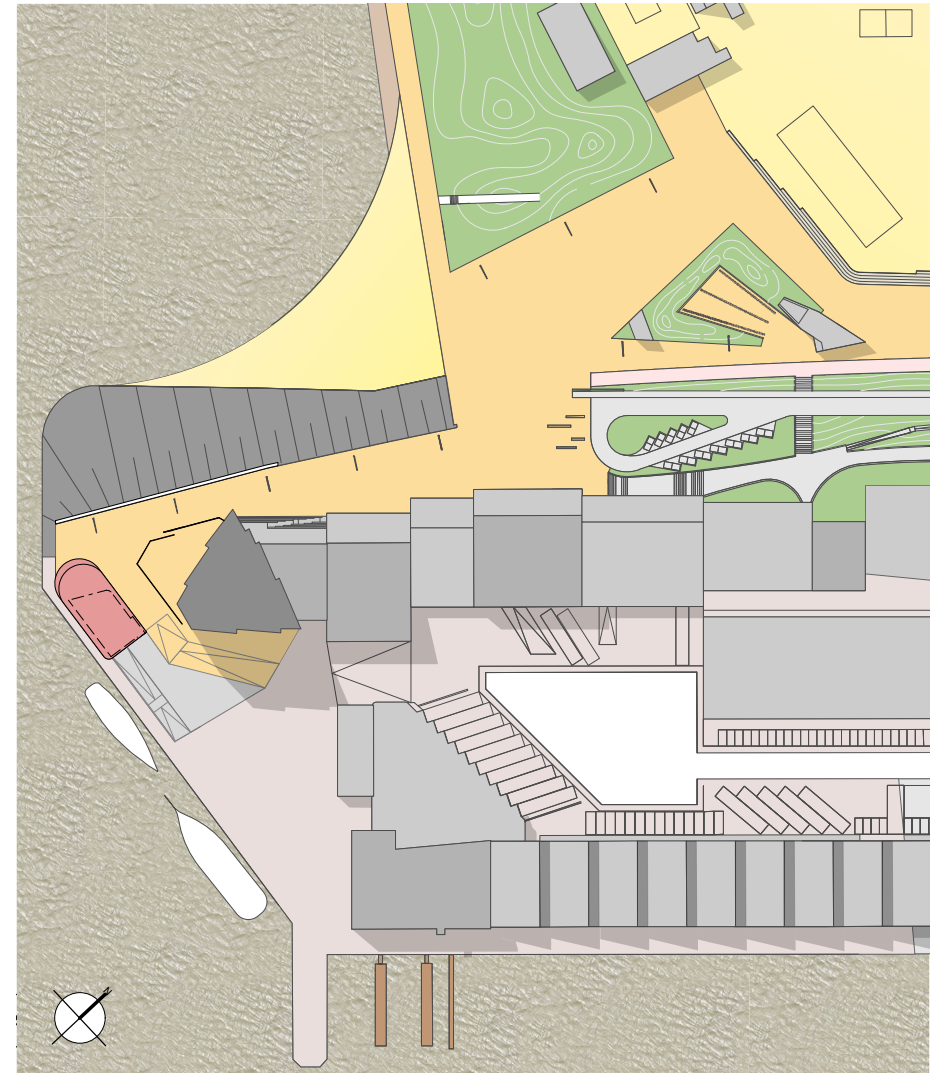
De werkkade op het Noordelijk Havenhoofd (het Adriaan Maasplein) heeft een functioneel karakter met een robuuste, op functionaliteit gerichte sfeer in de gebouwen en een warme sfeer met klinkers in het openbare terrein. De trappartij en hellingbaan vormen de overgang tussen de boulevard en de kade. De gebouwen hebben een specifieke typologie passend bij de haven en de kust. Aan de kade bestaat de bebouwing uit heldere grote blokken met een stoere uitstraling. Er is een sterkte oriëntatie van gebouwen op de openbare ruimte door

onder andere herkenbare entrees. De architectuur is robuust aan de kades, licht en open aan de boulevard.

De beoogde ruimtelijke beeldkwaliteit van de nieuwe bediencentrale is een alzijdig gebouw dat zich onderscheidt van het naastgelegen hotel. De nieuwe bediencentrale is, net als het hotel, een “special”. Dit houdt in dat deze gebouwen bijzonder zijn en ze een speciale gevelafwerking en detailbehandeling hebben ten opzichte van andere panden. Het gebouw is gepositioneerd op de scheidingslijn tussen het hoger gelegen boulevardniveau en het lager gelegen kadeniveau. In het kadeniveau is de parkeergarage gesitueerd en deze verdieping is enkel zichtbaar vanaf de kade. Vanaf de boulevard verdwijnt deze bouwlaag onder het maaiveld.

In de toekomst is het doel om de boulevard autovrij te maken met uitzondering van hulpdiensten en expeditie verkeer. Dit houdt in dat de medewerkers van de bediencentrale niet (zoals nu wel het geval is) vlakbij hun werkplek kunnen parkeren. De bediencentrale is een gebouw dat 24 uur per dag in bedrijf is. Om 's nachts een veilige aankomst voor de werknemers te garanderen is het de wens om vlakbij het gebouw te kunnen parkeren. Vanwege deze contrasterende wensen is besloten het parkeren in het gebouw op te nemen en de omgeving te ontlasten van parkeren.

De boulevard wordt in de toekomst verlengt tot de vissershaven. Het nieuwe bediengebouw zal hiervan de beëindiging vormen. In het nieuwe gebouw zullen alle onderdelen tot een integraal geheel worden samengevoegd, waardoor verrommeling van de omgeving wordt voorkomen. De radarinstallatie wordt daarom geïntegreerd in de nieuwbouw en meegenomen in het ontwerp. Door het integrale karakter zal er geen hekwerk nodig zijn rondom het gebouw. Het karakter van de boulevard zal op deze manier zo goed mogelijk tot haar recht komen.

situatietekening, nieuwe bediencentrale in rood (in ontwikkeling)

Materiaalgebruik in zeeklimaat

Door het extreme zeeklimaat kunnen niet alle materialen worden toegepast. Enkel duurzame en weerbare materialen zijn toegestaan. Deze materialen zullen worden getoetst op de wens naar een "rijke" veroudering. Voorbeelden van dergelijk materialen zijn: lichte baksteen, beton, glas, tegels, metaalplaat of natuursteen.

Impressie van het toekomstig naastgelegen hotel

voorbeelden gewenst materiaalgebruik

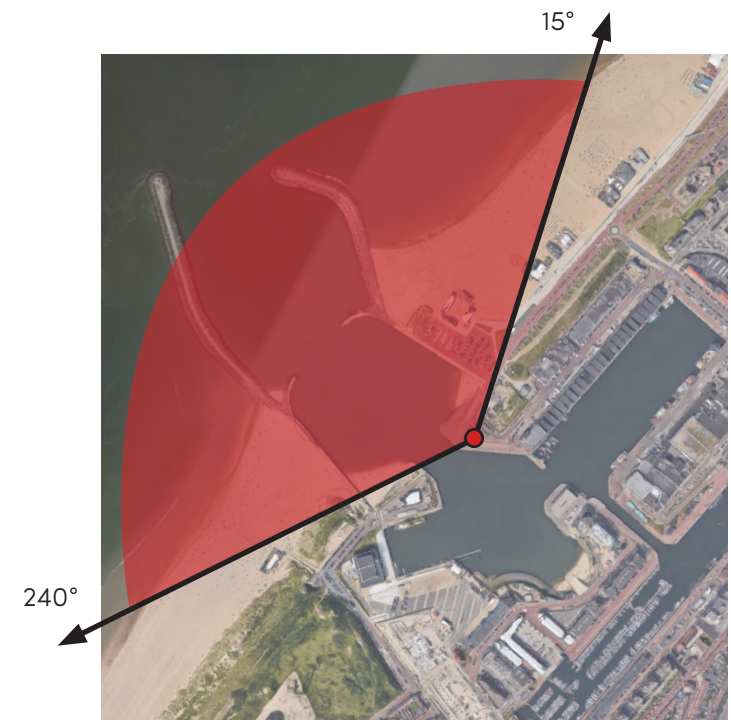
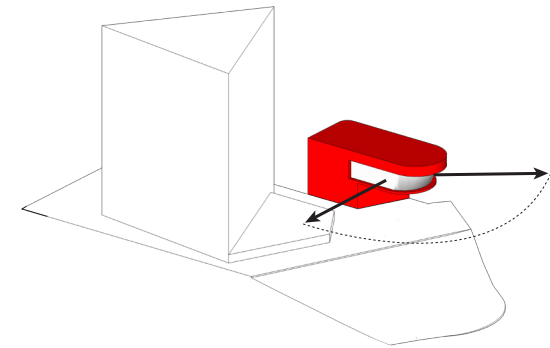
Ruimtelijke randvoorwaarden

Het grootste gedeelte van het programma bevindt zich op de verdieping van de Bedienplaats. De opgave is om de verdiepingen daaronder te versmallen zodat er doorzicht naar het water vanaf de boulevard en het terras gegarandeerd is. Het is de bedoeling om uit te gaan van twee tussenverdiepingen en daarbij dit middensegment te verslanken richting de zuidoost zijde. De bovenste verdieping met de bedienzaal mag uitkragen en heeft minimaal aan drie zijden uitzicht over de zee en de haven. Daarbij wordt de gevraagde zichthoek naar zee gewaarborgd. Om hinderlijke instraling te voorkomen dient deze verdieping ook iets taps naar buiten uitlopen.

Op kadeniveau wordt er een bepaalde breedte gehandhaafd om de functie van werkkade in stand te kunnen houden. Het nieuwe bediengebouw respecteert daarnaast ook de gewenste afstand van 11m tot de buitenzijde van het hotelterras op boulevardniveau zo veel mogelijk.

Voor het goed functioneren van de scheepvaartbegeleiding is direct contact en zicht op de havenmond en de zee noodzakelijk. daarvoor zijn 3 vrije zijden nodig en moet het zicht op zee conform de schets hiernaast gewaarborgd zijn.

De bediencentrale heeft een onderscheidende vormgeving en ingetogen materiaal- en kleurgebruik. Het hotel zal uitgevoerd worden in beton en glas en heeft daarmee een lichte en open uitstraling in een enigszins blauwe kleurtoon.

vereiste zichthoek

Stedenbouwkundige opzet

Door de twee tussenliggende verdiepingen kleiner te houden blijven de zichtlijnen vanaf de boulevard intact. De technische verdiepingen zijn tevens afgeschuind, waardoor bezoekers die op het terras van het hotel zitten onder het gebouw door kunnen kijken.

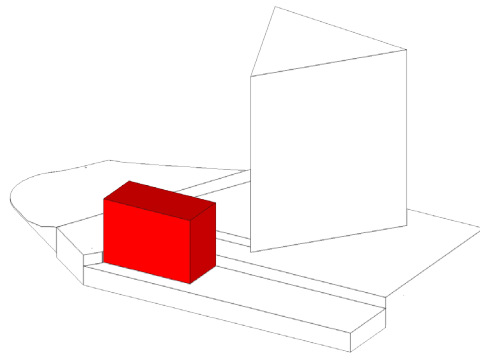
De bovenste verdieping is zoveel mogelijk richting zee getrokken, zodat de maritieme functies in het gebouw goed en vrij uitzicht over zee hebben. Samen met de hogere positie van deze werkplekken zorgt dit voor een verbetering voor de veiligheid op zee. Om te voorkomen dat de bedienplaats voor zeevaart last krijgen van hinderlijke schitteringen staat het glas onder een hoek van 15 graden. Dit is in de gehele voorzijde doorgetrokken, waardoor het beeld van zeeschepen wordt opgeroepen.

De bovenste laag van het gebouw is extra hoog omdat hier een grote videowall gehuisvest moet worden. Dit grote scherm wordt gebruikt om beelden van de diverse tunnels in den Haag op te monitoren.

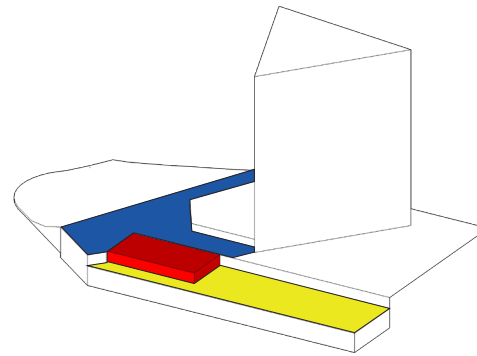
Het ontwerp beeldt uit wat er zich binnen afspeelt. Binnen en buiten gaan zo een relatie met elkaar aan. Het naastgelegen hotel heeft door de zeilvormige gevel een nautische uitstraling. De bediencentrale refereert ook aan maritieme vormgeving, waardoor er op deze plek een symbiose tussen deze twee gebouwen ontstaat. De referentiebeelden zijn op de volgende pagina's terug te vinden. Het gebouw heeft de twee richtingen van zee en voorhaven in zich. De nieuwe bediencentrale heeft hierdoor een alzijdig karakter gekregen en doet daarmee recht aan de 'special' typering. De bediencentrale is integraal ontworpen. Alle onderdelen hangen dan ook met elkaar samen. Hierdoor is een zo optimaal mogelijk ontwerp voor deze functie op deze locatie ontstaan.

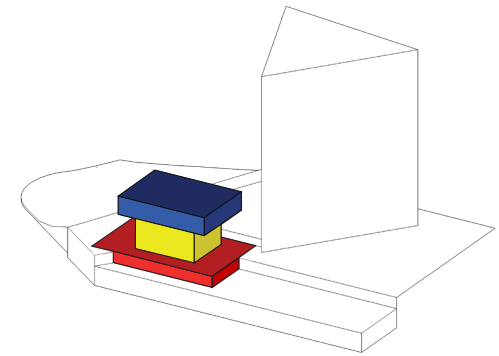
referentie scheepvaart omgeving

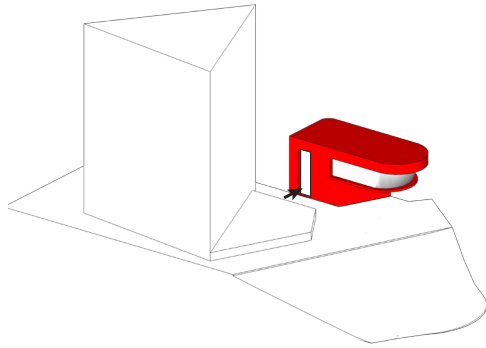
locatie

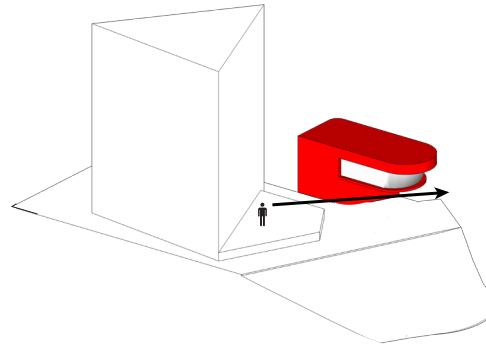
Karakteristieken van boulevard en haven

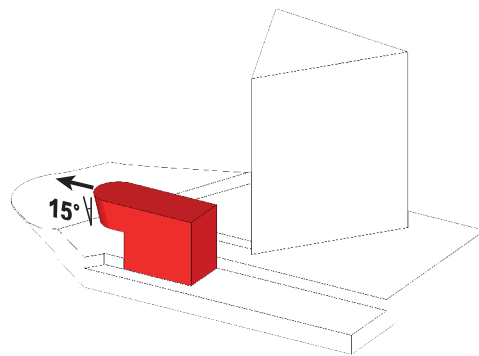
Programma

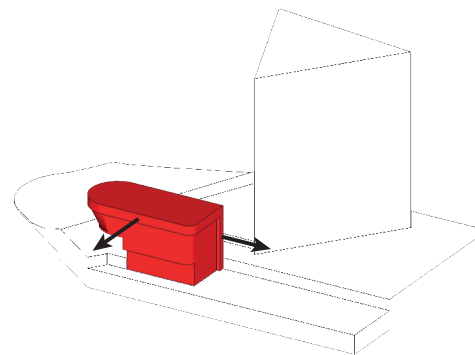
Entree

Boulevard zicht

Zeegericht

**Kantoren havenmeester en vergaderruimte
zicht richting voorhaven**

David Chipperfield, Valencia

Kaj Gottlob, Kopenhagen

Blok Kats van Veen architecten, Alphen aan de Rijn

Van den Broek en Bakema, Botlek

de Jong Gortemaker Algra, Utrecht

> In bovenstaande referenties kunnen de volgende concepten worden herkend: vrije vorm, smalle voet, gelaagdheid, onderscheidende kleur, vrij zicht

3. Architectuur

Ontwerp

De nieuwe bediencentrale is als het ware het schakelpunt tussen het karakter van de boulevard, die evenwijdig aan de kust loopt. En de lager gelegen werkkade als representant van de haven. Het gebouw zal uiteindelijk vanuit alle kanten verschillend worden ervaren en aansluiten op de verschillende omliggende karakters. Tegelijkertijd blijft het gebouw één geheel met een sterke oriëntatie naar de zee en haven.

Het programma kan in hoofdlijnen worden opgedeeld in drie delen. De garage ligt op het kade niveau. De werknemers kunnen met de auto of fiets vanuit deze zijde het gebouw inrijden. De twee daarboven gelegen verdiepingen zijn kleiner van formaat en huisvesten met name de technische onderdelen van de centrale. Uitzondering hierop zijn de kantoren van de havenmeester, die op de eerste verdieping gesitueerd zijn aan de zuidgevel zodat er een sterkere relatie met de voorhaven ontstaat. Op boulevard niveau is de entree voor bezoekers, duidelijk herkenbaar door de volledig glazen gevel ter plaatse van de stijpunten.

Om de entree schaal te geven is een horizontale band aangebracht. Deze ingreep is tevens benut om voor een droge entree van de ruimten op boulevardniveau te zorgen. De ruimte voor vissers bevindt zich onder het overstek. Qua oppervlak is deze ruimte gelijk aan de ruimte onder het huidige gebouw, maar is nu ook voorzien van een toilet.

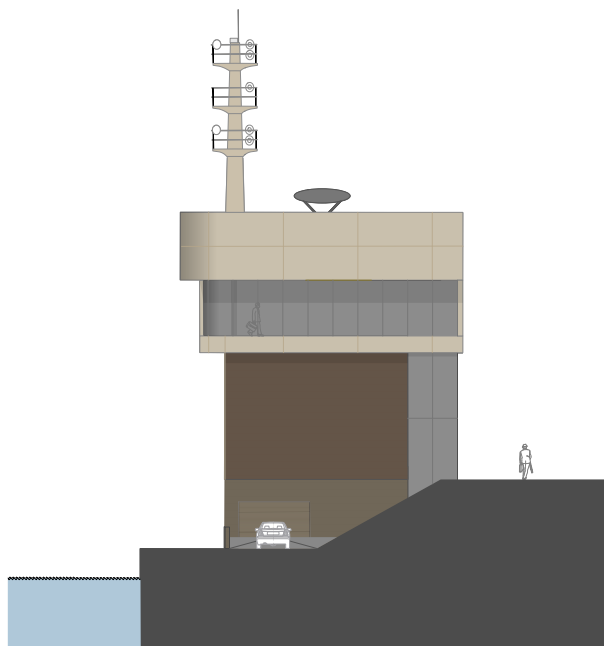
Om de indeling van het gebouw toe te lichten is hierna een beschrijving per verdieping uiteengezet.

-1: garage op kadeniveau

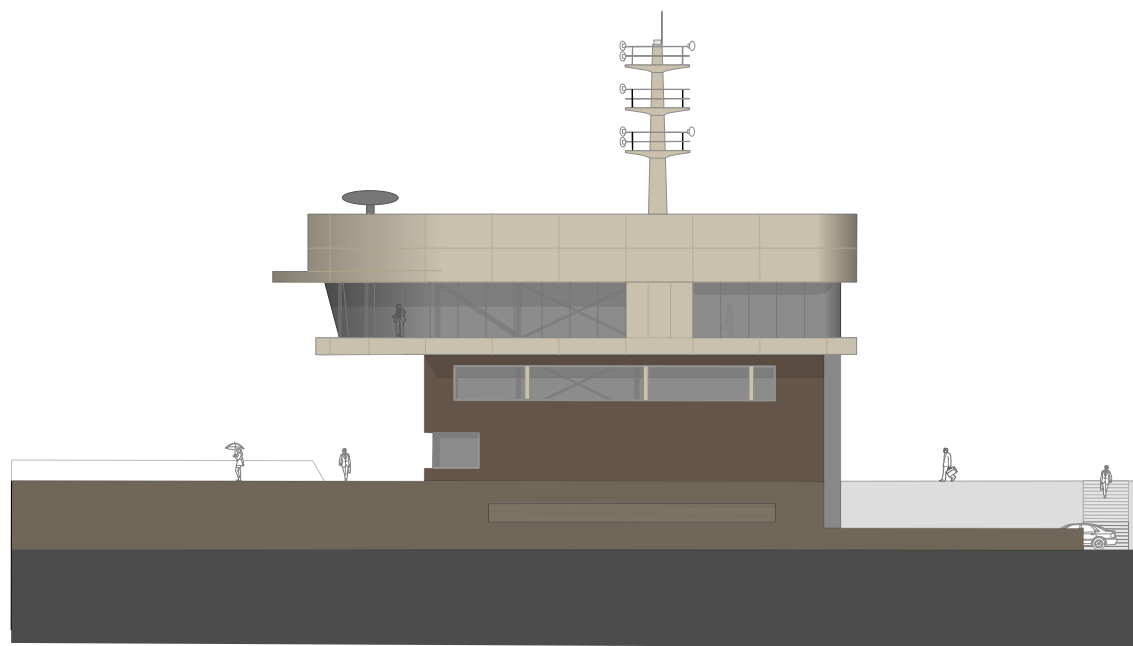
Te beginnen bij de entree voor werknemers op het kadeniveau. De werknemers kunnen hun auto, fiets of brommer parkeren in de garage. De gevel op kadeniveau is gemaakt van baksteen met daarin een sleuf met JAZO roosters die ervoor zorgt dat de garage natuurlijk geventileerd kan worden. In de garage is ook ruimte opgenomen om de boot met oplegger te stallen, materialen op te slaan en onderhoudswerkzaamheden uit te voeren.

Bg, boulevardniveau: entree bezoekers en techniek

Vanaf de boulevard kunnen bezoekers die bijvoorbeeld een vergunning komen halen het gebouw betreden. Op deze verdieping zijn verder veel technische ruimten te vinden waarvan sommige direct bereikbaar zijn vanaf de boulevard. Aan de haven en de boulevard is een bijeenkomst ruimte te vinden voor oud vissers.

OOSTGEVEL

ZUIDGEVEL

Gevels aan kadezijde

Eerste verdieping: kantoren en techniek

Op de eerste verdieping zijn de kantoren gesitueerd welke uitzicht hebben over de haven. Ook zijn hier de lockerruimten met douches te vinden om de werkkleding op te kunnen slaan en te kunnen verkleiden. Het tweede deel van de dataruimte is op deze vloer gesitueerd boven de eerste dataruimte op de begane grond. Door het gebouw zijn meerdere opslag en archiefruimtes gesitueerd om het interieur opgeruimd te kunnen houden.

Tweede verdieping: bedienplaats en vergaderruimte

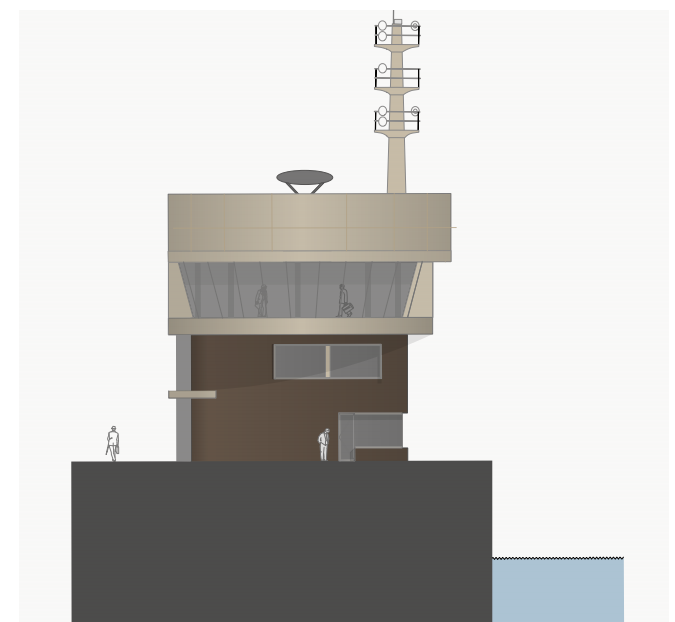
De tweede verdieping huisvest de hoofdfunctie van het gebouw, de bedienplaatsen. In de zone nabij het trappenhuis bevinden zich de toiletten en de vergaderruimte. De vergaderruimte kan gebruikt worden zonder de bedienplaats te storen. Via de vergaderruimte kan deze vloer ook aan bezoekers getoond worden. Bij binnenkomst van de bedienruimte zijn eerst de dienende functies zoals de keuken, zithoek en eettafel te vinden. Daarachter bevindt zich de bedienplaats tunnels, bruggen en pollers en de bedienplaats scheepvaart. De bedienplaats voor verkeersmanagement betreft een reservering aangezien het nog niet duidelijk is of deze werkplek hier ook daadwerkelijk komt te staan. De gebruikers kunnen hier ook het balkon op stappen om direct contact te leggen met de schepen die de haven in varen. Rond het schuine glas is een rondloop vormgegeven om het schoonmaken van de beglazing te vergemakkelijken.

Derde verdieping en dak: luchtbehandelingskast en techniek

Tussen de bedienplaats en het dak is ter plaatse van het achterste deel van het gebouw een extra vloer toegevoegd waar de luchtbehandelingskast zich bevindt. Op die manier staat deze kast uit het zicht, maar wel op het dak wat de lengte van de kanalen ten goede komt. Zonnepanelen op het dak worden wel doorgezet boven de luchtbehandelingskast. Het dak kan bereikt worden via een gevellader op deze verdieping.

NOORDGEVEL

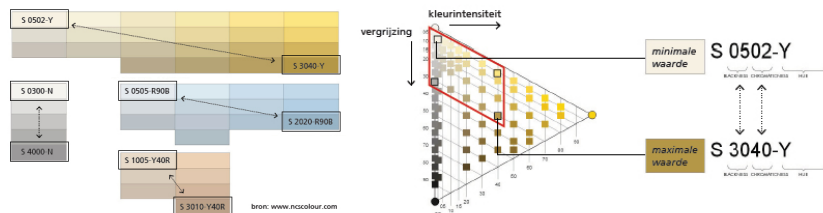
WESTGEVEL

Gevels aan boulevardzijde

Materialisatie

Met de materialisatie en detaillering willen we het robuuste karakter van dit gebouw versterken. Door eenduidig materiaalgebruik ontstaat er een stoer karakteristiek gebouw dat recht doet aan de schaal en sfeer van deze locatie. Het gebouw vertelt in het exterieur wat zich binnen afspeelt. Gezien het heftige zeeklimaat kunnen niet alle materialen worden toegepast. Voor het zicht op zee is uiteraard glas nodig, maar dat zal op deze locatie wel onderhoudsintensief zijn. Het kleurenpalet voor de Scheveningse Haven en het Noordelijk Havenhoofd is gedefinieerd in de NCS codering. De gekozen kleurgroepen zijn Y, Y40R, R90B en de grijze tinten: N. Accenten kunnen een donkerder tint krijgen of een geheel afwijkende kleur.

Voor de gevel hebben we voor geanodiseerd aluminium gekozen. Een materiaal dat goed bestand is tegen het zoute zeeklimaat. We hebben het materiaal ook toegepast in zoutloodsen, die door het hele land door RWS worden gebouwd. De bedienzaal is opgebouwd uit dit materiaal. De sokkel van het gebouw bestaat uit een baksteen met een natuurlijke tint. We passen twee materialen toe om de eenduidigheid van de sokkel en het "schip" te versterken.

gewenst kleurbereik (uit BKP NHH)

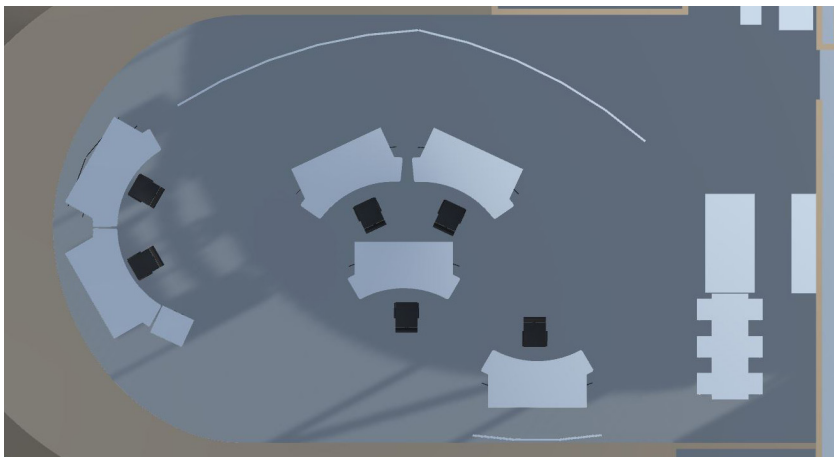

Voorgestelde gevelmaterialen:
 Geanodiseerd aluminium; kleur alubronze02,
 baksteen; van den Moortel linea 6012 (bruine teint)
 en linea 7036 (zeegroene teint)

Werkplekken bedienzaal

Voor de inrichting van de bedienentrale en de werkplekken is het belangrijk om de werkplekken en informatieschermen zo te positioneren dat de operators hun werk goed kunnen uitvoeren. Er is daarom veel aandacht besteed aan de ergonomische aspecten van de bedienentrale in samenwerking met vhp human performance. Er is o.a. aandacht besteed aan het zicht dat operators hebben naar buiten (t.b.v. de zeevaartbegeleiding), het zicht op de informatieschermen, de afstand van de werkplekken ten opzichte van elkaar en de hoogteverstelbaarheid van de werkplekken en monitoren. Daarbij zijn vertegenwoordigers van de operators d.m.v. workshops betrokken vanaf de eerste schetsen van de inrichting tot aan het uiteindelijk ontwerp.

Visualisaties

zicht vanaf de havenmond op de kadegevel

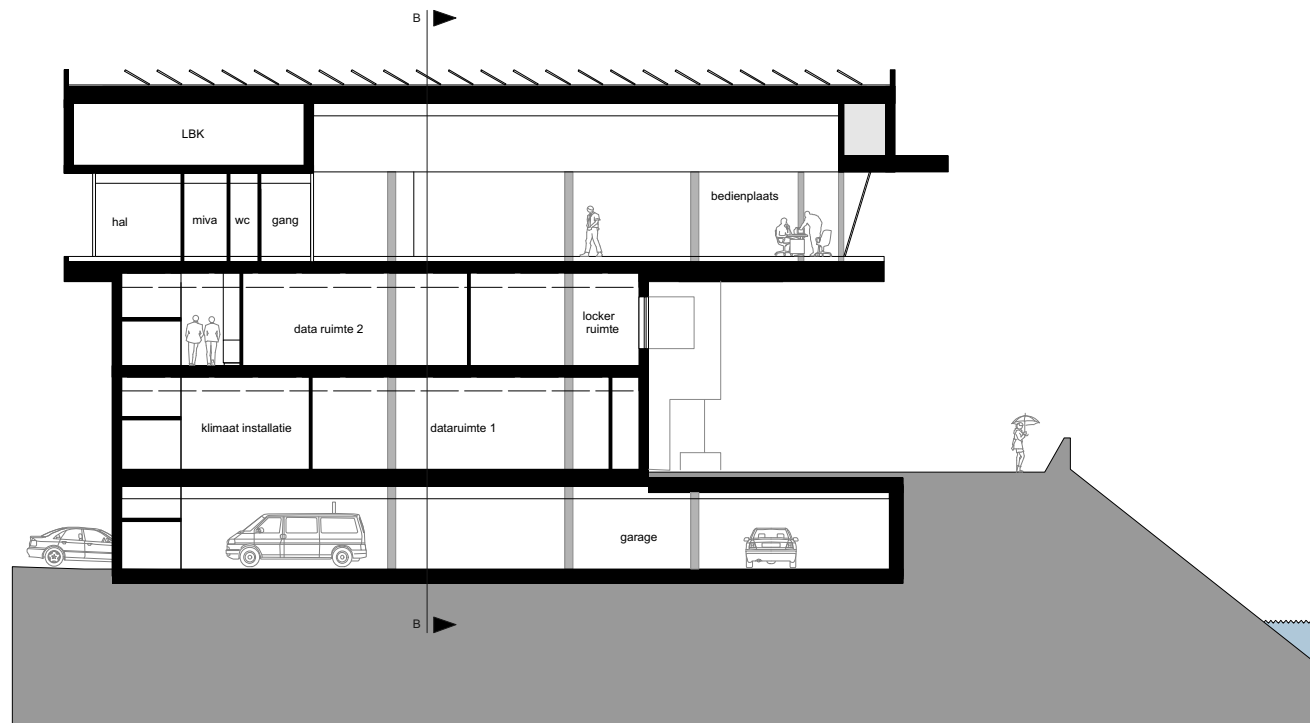

zicht vanaf de kade

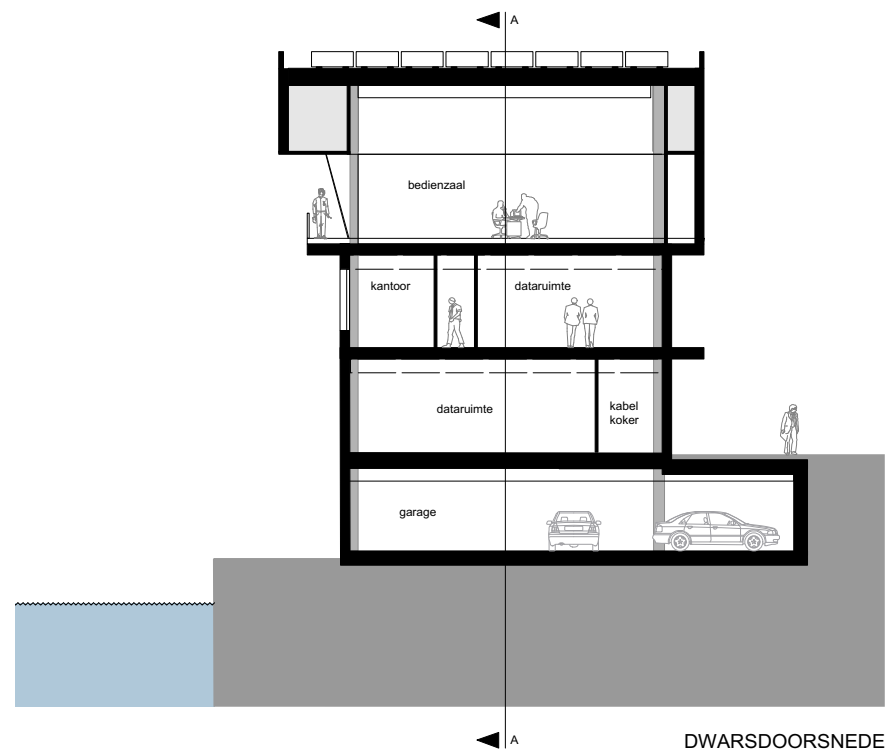

zicht vanaf de boulevard

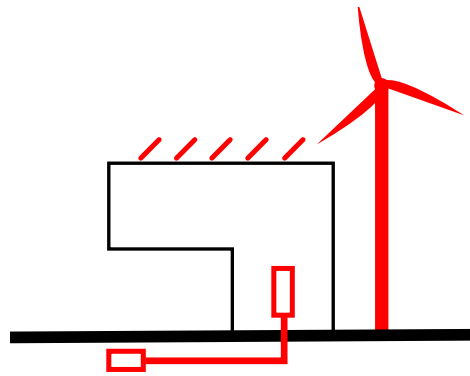
LANGSDOORSNEDE

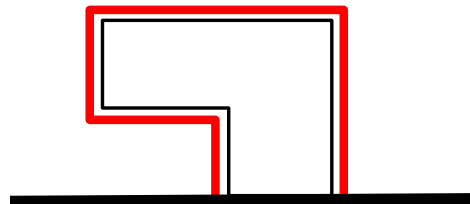
4. Duurzaamheid en energie

De opgave is om een zo duurzaam en een zo energiezuinig mogelijk gebouw te ontwerpen. Voor de beperking van het benodigde koelvermogen door zontoetreding is er een optimale mix gevonden in het benodigde/vereiste zicht naar buiten, bouwkundige overstek en de toepassing van zonwerend glas.

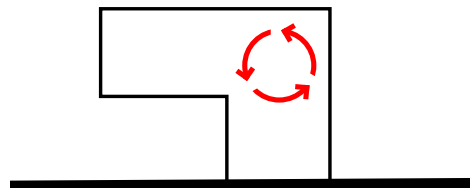
Nieuwe gebouwen die worden gebouwd moeten, met het oog op het klimaatakkoord (lees reductie van de CO₂-emissie) vanuit de triasenergetica worden ontworpen. Daarbij heeft een gebouw, dat in de basis energiezuinig is ontworpen, een positieve bijdrage op de exploitatiekosten (de energiebelastingen en brandstofkosten). De uitdaging, maar tevens ook de complexiteit zit hem in het feit dat installaties en gebouw integraal moeten worden ontworpen. Als opmaat voor een nauwe samenwerking tussen architecten en installatiespecialisten is de haalbaarheid van deze opties onderzocht met als resultaat het uiteindelijke bouwkundige (concept)ontwerp, indelingen en voorontwerp van de technische installaties.

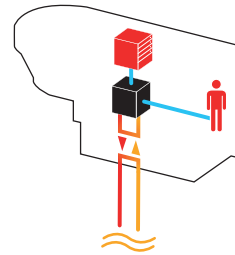
duurzame energie opwekken

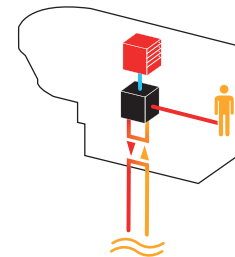
sterk isolerende gebouwschil

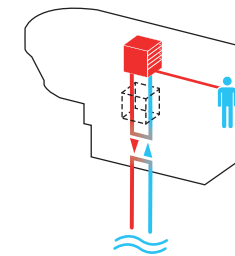
hergebruik van serverwarmte

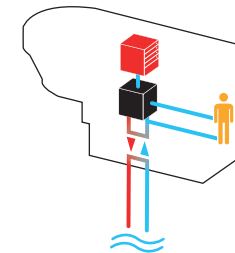
Zomer

Herfst

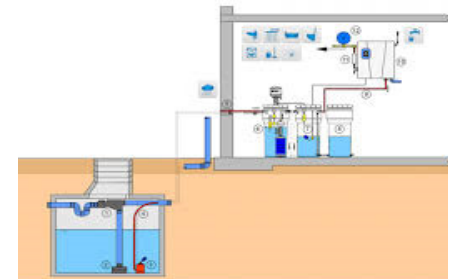

Winter

Lente

zeewater als koeling

voorbeelden van duurzaamheidsmaatregelen

Colofon

Project

Bediencentrale Den Haag

Opdrachtgever

Gemeente Den Haag

Uitgave

Movares, studio SK

Ontwerp

ir. Tjerk van de Lune

ir. Iris van Huijstee

Datum

juni 2019

Projectnummer

RM005138

studioSK is onderdeel van Movares B.V. Nederland

@ 2019, Movares Nederland B.V

Alle rechten voorbehouden en auteursrechtelijk beschermd. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van StudioSK (onderdeel van Movares Nederland B.V.)